

Силабус
навчальної дисципліни
Сучасна світова історіографія
для спеціальності: 032 Історія та археологія
1 курс, магістр
2020-2021 навчальний рік

Освітня програма «Історія»
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти другий

Викладач (і)	Федорик Юрій Володимирович
Посилання на сайт	
Контактний тел.	0999058168
Е-mail викладача:	Jurij83fedoryk@gmail.com
Графік консультацій	Четвер 11.10-12.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
6	24	24	132	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: історіографія, національні історіографічні традиції, постмодернізм, методологія історії, історична пам'ять, соціальна історія.

Мета та предмет курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни *сучасна світова історіографія* є глибоке вивчення історіософської спадщини вітчизняних та зарубіжних істориків, напрямків і шкіл, їх суспільно-політичних поглядів і історичних концепцій. Мета курсу включає ознайомлення з оцінками ними народів, проблем, процесів, подій і фактів історичного минулого світових країн, критичне, неупереджене осмислення непростого процесу розвитку історичної науки нашого самобутнього народу, що зробив суттєвий внесок у скарбницю світової цивілізації.

Предметом вивчення дисципліни є закономірності нагромадження знань і розвитку історичної думки у післявоєнний період в світі, трансформація

історіографічних шкіл та напрямків дослідження у світі після Другої світової війни.

Компетентності та програмні результати навчання:

Загальні компетентності

ЗК 6. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

ЗК 11. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

Фахові компетентності

ФК 4. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

ФК 5. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.

ФК 6. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології

ПРН 2. Здатність запам'ятовувати або відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом

ПРН 3. Здатність визначати основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди

ПРН 4. Здатність відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії

ПРН 5. Знаходити необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження

ПРН 6. Здатність з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них

ПРН 7. Здатність інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел

ПРН 8. Вміння обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів

ПРН 9. Здатність аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах

ПРН 10. Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі

ПРН 11. Здатність аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії

ПРН 12. Вміння визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнаціональних та міжетнічних відносин

ПРН 13. Здатність досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби

ПРН 14. Вміння розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну і розповідну форму отриманим знанням

ПРН 15. Здатність інтегрувати досягнення інших гуманітарних наук для вирішення актуальних проблем історії та археології

ПРН 17. Здатність робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи

ПРН 18. Здатність порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії та археології

ПРН 19. Демонструвати самостійність і відповідальність при виконанні функціональних обов'язків

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Історичні знання у сучасній світовій історіографії.

Тема 1. Провідні напрямки і школи в сучасній світовій історіографії. Кліомертика та її перспективи. Культурно-антропологічна історія. Мікроісторія та локальна історія. Гендерні студії.

Тема 2. Розвиток польської історіографії. Чеська історіографія. Особливості післявоєнного розвитку історіографії. Основні напрями історичних досліджень. Вивчення національної історії. Історіографічні традиції та здобутки. На шляху до сучасності. Перебудова історичної науки. Основні напрями досліджень.

Тема 3. Деякі особливості формування історичних знань на Африканському континенті. Загальні риси історіографії на африканському континенті. Зародження та етапи розвитку історичних знань. Історіографія в другій половині ХХ ст. Спеціально-наукові методи. Конкретно-наукові методи та їх застосування.

Змістовий модуль 2. Основні риси розвитку світової історіографії в другій половині ХХ – на початку ХХІ століття.

Тема 4. Розвиток сучасної французької історичної науки. Суспільно-політичний розвиток. Еволюція Школи “Анналів”. Економічна і соціальна історія. “Нова історія міжнародних відносин”. Історія Великої Французької революції. Проблеми новітньої історії.

Тема 5. Новітні історіографічні студії США. Основні етапи та напрями розвитку історіографії. Організація історичної науки. Історіографія американських революцій. Історія зовнішньої політики. “Нова історична наука”. “Культурний поворот” в історіографії.

Тема 6. Традиційні та новітні підходи до історіописання у Великій Британії наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст. Сучасні історичні дослідження в

Німеччині. Традиції та новації в історичній науці. Організаційні підстави. Соціальна історія. Культурно-антропологічна історія. Віхи британської історії. Етапи і напрями історичних досліджень. Організація історичної науки. Соціальна історія. Культурно-антропологічна історія. Проблеми національної історії.

Методи навчання: метод періодизації, історико-генетичний метод, історико-порівняльний метод, історико-типологічний метод, історико-системний метод.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за самостійну роботу).

Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час самостійних робіт заборонено.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин навчання відбувається в он-лайн платформах Moodle та ZOOM

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: під час лекцій та семінарських занять можливим є використання ноутбуку, електронної дошки

Система оцінювання та вимоги:

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне оцінювання та самостійна робота						Екзам.	Сума
ЗМ1			ЗМ2				
т 1-2	т 3-4	т 5-6	т 7-8	т 9-10	т 11-12	50	100
8	8	8	9	8	9		
24			26				
50							

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90-100	A	зараховано	
78-89	B		
65-77	C		
58-64	D		
50-57	E		
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Ададуров В. Нові “території” історії: проблеми синтезу соціальних наук у творчості третього покоління школи “Анналів” (на прикладі концептуальних поглядів Еммануеля Ле Руа Лядюрі) // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2000. – Вип. 35-36.
2. Америки / под. ред. Н. Дементьева и А. Патрушева. – М., 2000.
3. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія. Посібник для студентів історичних факультетів університетів. – Львів, 2007.
4. Історіографія історії нового і новішого часу країн Європи і
5. Історіографія історії нового і новішого часу країн Європи і Америки / Под ред. И.П. Дементьева и А.И. Патрушева. – Москва, 2000.
6. Історіографія історії Росії : учебное пособие для студ. высш.учеб. завед. / Г.Р. Наумова, А.Е. Шикло. – М., 2008.
7. Історіографічний словник. Навчальний посібник для студентів історичних факультетів університетів / за ред. С.І. Посохова. – Х., 2004.
8. Калакура Я. Українська історіографія. Курс лекцій. – Київ, 2004.
9. Колесник І.І. Українська історіографія XVIII – поч. XX ст. – Київ, 2000.
10. Оглоблин О. Гетьман Іван Мазепа та його доба. Друге допов. вид. Нью-Йорк – Київ – Львів – Париж – Торонто, 2001. – 461 с.
11. Рибак І. В. Історія України у проблемному викладі, в особах, термінах, назвах і поняттях: Навчальний посібник-коментар / І. В. Рибак, А. Ю. Матвеев. – 2-ге вид, допов. – Хмельниц.: Евріка, 2004.– 200 с.

Додаткові

1. Брайчевський М. Возз'єднання чи приєднання. // Твори. – К., 2000.
2. В.В. Зверева, М.Ф. Румянцева. – М., 2002.

3. Водотика С.Г. «Соціальне замовлення» історичній науці УСРР (1920-1930-і рр.). // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. Збірник статей. – К., 2001. – Вип.. 4. – с. 192-208
4. Європи і Америки : конспект лекцій / М.Г. Кукурудзяк. – Кам'янець-Подільський, 2002.
5. Коваль М.В. Політика проти історії: українська історична наука в Другій світовій війні й перші повоєнні роки. // Укр. іст. журн., 2002. – №1. – с. 3-25.
6. Копилов С.А. Історіографія всесвітньої історії: методичні рекомендації до семінарських занять для студентів денної та заочної форм
7. Кукурудзяк М.Г. Історіографія історії нового і новітнього часу країн
8. Л.П. Репина, В.В. Зверева, М.Ю. Парамонова. – М., 2004.
9. лекцій / Б.Г. Могильницький. – Томск, 2008. – Вип. 3: Історіографіческая революция.
10. Максимович М. У пошуках омріяної України. Вибрані українознавчі твори. Упорядник В. Короткий. – К., 2003. – 360 с.
11. Могильницький Б.Г. История исторической мысли XX века : курс
12. навчання / С.А. Копилов. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009.
13. Новітня історія України. – К., 2000.
14. Репина Л.П. История исторического знания. Пособие для вузов /
15. Репина Л.П. Теория истории : учебное пособие / Л.П. Репина,
16. Сакада Л.Д. «Український історик»: генеза, тематика, постаті. – К., 2003.
17. Сто великих українців. – М. – К., 2002.
18. Чугуєнко М. Україна, яка шокує. – Х., 2005.

Інтернет-ресурси

<http://www.istmira.com/istros/istoriya-latvii-ot-rossijskoj-imperii-k-sssr/>

<http://wolff-europe.narod.ru>

www.academia.edu

Електронна бібліотека (Україна) (www.lib.com.ua/)

ACLS History E-Books Project (США) (www.historyebook.com)

Міжнародний комітет історичних наук (www.cish.org/)